

JAPANOLÓGIA MESTERKÉPZÉSI SZAK ZÁRÓVIZSGA TÉTELJEGYZÉKE

Történelem:

1. Japán a 19. században
 - 1.1. Az Edo-kor fejlődésének eredményei a 19. századra
 - 1.2. Bakumacu: nyitás és hatalmi harcok.
2. Meidzsi I. 1868-1890.
 - 2.1. A “restauráció” lefolyása, vezetői és ideológiája. Az első reformok, (1860-as évek vége, 1870-es évek eleje)
 - 2.2. Viták az átalakulásokról, erős nyugatosítás (1870-es évek)
 - 2.3. A gazdaság fejlesztése, majd stabilizálása (1870-80.as évek)
3. Meidzsi II.
 - 3.1. A politikai rendszer reformja.
 - 3.2. Külpolitika a Meidzsi-korban
4. Meidzsi III.
 - 4.1. A Meidzsi-kor ideológiája (állami sintó)
 - 4.2. Kultúra, szellemiség (nyugati ismeretek, hagyományos értékek, oktatás, nacionalizmus)
 - 4.3. Társadalom (új és régi rétegek, életmód, változások)
5. Taisó-kor
 - 5.1. Külpolitika, Japán helye a világban.
 - 5.2. Gazdaság és belpolitika, ellentmondásos fejlődés
 - 5.3. Társadalom, kultúra
6. Sóva I. 1926-37.
 - 6.1. Gazdaság és társadalom.
 - 6.2. Belpolitikai események, militarizálódás, hatalmi harcok.
 - 6.3. Terjeszkedés Ázsiában, ultranacionalizmus.
7. Sóva II. 1937-45. Japán a 2. világháborúban

- 7.1. Belpolitika, ideológia, külpolitikai események, szövetségi rendszer
- 7.2. Az ázsiai hadszíntér és csendes-óceáni hadszíntér
- 8. Sóva III. 1945-52. Az amerikai megszállás
 - 8.1. Reformok (1945-47)
 - 8.2. A világpolitikai helyzet és a megszállási politikai alakulása (1948-52)
- 9. Sóva IV. Japán az 1950-60-as években
 - 9.1. Gazdasági fejlődés (“a japán csoda”)
 - 9.2. Társadalmi változások és belpolitikai események
- 10. Sóva V. Japán az 1970-es évektől
 - 10.1. Az olajválság és következményei. “A siker ára” – új irányvonal
 - 10.2. Társadalmi változások és problémák
 - 10.3. 1990-es évektől: a buborék-gazdaság válsága, újabb irányok kül- és belpolitikában

Ajánlott szakirodalom:

- Beasley, W. G. (1985): *The Modern History of Japan*. London
- Beasley, W.G. (2000): *The Rise of Modern Japan*. Weidwnfeld and Nicolson,
- Benedict, Ruth (2009): *Krizantém és Kard*. Bp.
- Bito Masahide (1985): *The Samurai*. Acta Asiatica.
- Buruma, Ian (2006): *A modern Japán*. Európa
- Duus (1998): *Modern Japan*. Houghton Mifflin
- Ferber Katalin (2007): *A japán gazdaság és modernizáció kérdéséhez*. In: Japanológiai körkép. ELTE Eötvös kiadó,
- Gergely Attila-Kodzsima Rjó: *A japán modernizációs vitáról*. Klny.
- Gordon, Andrew (2002): *Postwar Japan as History*. University of California Press
- Gordon, Andrew (2003): *A Modern History of Japan: From Tokugawa Times to the Present*. Oxford Univeresity Press,
- Hani Goro (1967): *A japán nép története*. Bp.
- Hunter, Janet E. (1989): *The Emergence of Modern Japan*. Longman
- Jansen, Marius B. (2000): *The Making of Modern Japan*. Harvard University Press
- Reischauer, Edwin O (1995): *Japán története*. Bp.
- *Sources of Japanese Tradition.III.* (2001) Columbia Univesity Press
- Szerdahelyi István (2007): *A japán modernizáció historiográfiája*. In: Japanológiai körkép. ELTE Eötvös kiadó
- *The Cambridge History of Japan*. (1988-1999) 1-6.köt. Cambridge
- Totman, Conrad (2006): *Japán története*. Bp.

- Waswo, Ann (1996): *Modern Japanese society 1868-1994*. Oxford

Társadalom:

1. A „japán társadalomtudomány” problémája
2. A nihondzsín-ron kérdései
3. Az ie -probléma
4. Japán gazdaság: az intézményi fejlődés szakaszai
5. Japán gazdaság: kapitalizmusok és a „japán kapitalizmus”
6. Japán politika: a „japán demokrácia” problémája
7. A „japán vallás” problémája
8. A japán társadalom rétegződési dinamikája: társadalmi egyenlőtlenségek
9. Japán „civil társadalom” és a japán „civilitás” problémái
10. Anómia- és deviancia-jelenségek, társadalompolitikai problémák

Ajánlott irodalom

- Abegglen, J.C. (2006): *21st Century Japanese Management*. Palgrave
- Aoki, M. et al. (eds., 2007): *Corporate Governance in Japan: Institutional Change and Organizational Diversity*. Oxford University Press
- Arnason, J. P. (1997): *Social Theory and the Japanese Experience, The Dual Civilization*. Kegan Paul International
- Banno, J. (ed., 1997-98): *The Political Economy of Japanese Society*. Vols. 1-2., Oxford Univ. Press
- Barshay, A. E. (2007): *The Social Sciences in Modern Japan: The Marxian and Modernist Traditions*. University of California Press
- Befu, H. (2001): *Hegemony of Homogeneity: An Anthropological Analysis of Nihonjinron*. Trans Pacific Press
- Benedict, R.–Mori Szadahiko (2006): *Krizantém és kard, A japán kultúra újrafelfedezése*. Nyitott Könyvműhely
- Eisenstadt, S.N. (1996): *Japanese Civilization. A Comparative View*, Chicago U. P.
- Fukutake, T. (1989): *The Japanese Social Structure*. 2nd ed., University of Tokyo Press
- Hall, P.A. – D. Soskice (2001): *Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantage*. Oxford University Press
- Hashimoto, K. (2003): *Class Structure in Contemporary Japan*. Trans Pacific Press
- Hayashi, Ch. – Y. Kuroda (1997): *Japanese Culture in Comparative Perspective*. Praeger
- Inagami, T., D.H. Whittaker (2005): *The New Community Firm: Employment, Governance and Management Reform in Japan*. Cambridge University Press
- Inogucsi, T. (2007): *Japán politika*. Századvég Kiadó
- Kreiner–Mohwald–Olschleger (2004): *Modern Japanese Society*. Brill Academic Publishers

- Nakane, Ch. (1973): *Japanese Society*. Penguin
- Okazaki, T.–Masahiro Okuno–Fujiwara (eds., 1999): *The Japanese Economic System and Its Historical Origins*. Oxford University Press
- Ölschleger, H. D. (ed., 2007): *Theories and Methods in Japanese Studies: Current State and Future Developments*. Papers in Honor of Josef Kreiner, Bonn University Press, V&R unipress
- Robertson, J. (ed., 2005): *A Companion to the Anthropology of Japan*. Blackwell
- Sonoda, H. – S. N. Eisenstadt (eds., 1998): *Japan in a Comparative Perspective*. International Research Center for Japanese Studies, Kyoto
- Sódzsi Kókicsi (2002): *Nihon sakaigaku no csószén, Júhikaku*
- Söderberg, M. – P. A. Nelson (eds., 2010): *Japan's Politics and Economy: Perspectives on Change*. (European Institute of Japanese Studies, East Asian Economics and Business Series), Routledge
- Sugimoto, Y. (2003): *An Introduction to Japanese Society*. Cambridge University Press, 2nd ed.
- Sugimoto, Y. (ed., 2009): *The Cambridge Companion to Modern Japanese Culture*. Cambridge Univ. Press
- Tolliday, S. (ed., 2001): *The Economic Development of Modern Japan, 1945-1995, From Occupation to the Bubble Economy*. Vols. 1-2., An Elgar Reference Collection
- Yoshino, K. (1992): *Cultural Nationalism in Contemporary Japan: A Sociological Enquiry*. Routledge
- Witt, A. M. (2007): *Changing Japanese Capitalism: Societal Coordination and Institutional Adjustment*. Cambridge University Press

Nyelvészet:

1. A modern japán nyelvtudomány előzményei (Az Edo kori nyelv kutatás főbb képviselői: Fudzsitani Nariakira, Motoori Norinaga és Haruniva, Tódzsó Gimon, Szuzuki Akira stb.)
2. A klasszikus japán szótárak története (a kínai előzmények /típusok/, jelentősebb szótárak a Nara kortól az Edo korig)
3. A kana helyesírás története (Teikától a modern helyesírásig)
4. A modern japán nyelvtudomány képviselőinek morfológiai, szintaktikai nézetei I. (Ócuki Fumihiko, Jamada Josio, Macusita Daiszaburó)
5. A modern japán nyelvtudomány képviselőinek morfológiai, szintaktikai nézetei I. (Hasimoto Sinkicsi, Tokieda Motoki stb.)
6. A japán udvarias nyelv rendszere (a 'Keigo no sisin' alapján)
7. A japán nyelv fonémái, beszédhangjai és szupraszegmentális elemei (hangsúlyrendszer)
8. Nyelvi tervezés (a tudományterület általános ismeretése, japán nyelvű terminológia)
9. Nyelvi tervezés Japánban (Meidzsi kor főbb irányzatai: egyének – civil mozgalmak – kormányzati intézkedések)
10. Nyelvi tervezés Japánban (Háború utáni reformok: kandzsi – kana – szókins)

Ajánlott szakirodalom:

- Amanuma Jaszusi et. (2000): *Nihongo Onszeigaku*. Kurosio Suppan, Tokió
- Bunkacsó (2007): *Keigo no sisin*. Bunkacsó, Tokió
- Bunkacsó (1991): *Nihongo Kjóiku Sidó Szankóso 1. Onzei to Onzeikjóiku*. Tokió
- Seeley, Christopher (1991): *A History of Writing in Japan*. Brill, Leiden
- Furuta Tószaku – Cukisima Hirosi (1982): *Kokugogakusi*. Tókjódaigaku Suppankai, Tokió
- Gósy Mária (2004): *Fonetika, a beszéd tudománya*. Osiris, Budapest
- Gottlieb, Nanette (1995): *Kanji Politics*. Kegan Paul International, London
- Imada Sigeko (1989): *Kjósijó Nihongo Kjóiku Handobukku 6, Hacuon*. The Japan Foundation, Tokió
- Inokucsi Júicsi (1982): *Meidzsi igo no kandzsiszeiszaku*. Nihon Gakudzsucu Sinkókai, Tokió
- Durand, Jacques – Siptár Péter (1997): *Bevezetés a fonológiába*. Osiris, Budapest
- Kassai Ilona (1998): *Fonetika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Kikucsi Jaszuto (1994): *Keigo*. Kadokava Soten, Tokió
- Kindaicsi Haruhiko–Hajasi Óki–Sibata Takesi (szerk. 1988): *Nihongo Hjakká Daidzsiten*. Taisukan Soten, Tokió
- Kokugogakkai (szerk. 1991): *Kokugogakusi Sirjósú*. Muszasino Soin, Tokió
- Kokugogakkai szerk. (1993): *Kokugo Daidzsiten*. Tokjodo Suppan, Tokió
- Kokugo Kjóiku Kenkjúkai (szerk. 1969): *Kokugo kokudzsi kjóiku sirjó szóran*. Tokió

- Kuroda, S.-Y. (1992): *Japanese Syntax and Semantics*. Kluwer , Dordrecht
- Mabucsi Kazuo – Izumo Aszako (1999): *Kokugogakusi*. Kaszama Soin, Tokió
- Minami Fudzsió (1987): *Keigo*. Ivanami Soten, Tokió
- Morioka Kendzsi (2001): *Gaiszecu Nihonbunpó Taikeiron*. Meidzsi Soin, Tokió
- Nagano Ken (1986): *Gakkóbunpó Gaiszecu*. Kjóbunsa, Tokió
- Natsuko Tsujimura (2007): *An Introduction to Japanese Linguistics*. Blackwell
- Natsuko Tsujimura (2002): *The Handbook of Japanese Linguistics*. Blackwell
- Nisida Naotosi (1984): *Nihonbunpó Kenkjúsi*. Ófúsa, Tokió
- Okucu Keiicsiró (1996): *Szeiszei Nihonbunpóron*. Taisúkan soten, Tokió
- Szató Kijodzsi (szerk.1996): *Kokugogaku Kenkjúdzsiten*. Meidzsi Soin, Tokió
- Szuzuki Kazuhiko (1997): *Nihonbunpó no Honsicu*. Go-kuron, Toensa, Tokió
- Szuzuki Sigeszacsi (1997): *Nihongo Bunpó – Keitairon*. Mugi sobó, Tokió
- Szuzuki Sigejuki (1996): *Keitairon dzszoszecu*. Mugi sobó, Tokió
- Teramura Hideo (1989): *Nihongo no sintakuszu to imi I-II*. Kurosio Suppan, Tokió
- Tokuda Masanobu (szerk.1983): *Kindai Bunpó Zuszecu*. Meidzsi Soin, Tokió
- Toshiko Yamaguchi (2007): *Japanese Linguistics, An Introduction*. Continuum, London
- Tsutomu Akamatsu (1997): *Japanese Phonetics*. Lincom Europa, Newcastle
- Yaeko Sato Habein (1984): *The History of the Japanese Written Language*. Univ. Of Tokyo Press, Tokió
- Josida Szumio, Inokucsi Júicsi (szerk.1962): *Meidzsi ikō kokudzsi mondai soan súszei*. Kazama Sobó, Tokió

Irodalom:

1. Irodalomelméleti irányzatok, a modern japán regényirodalom kezdetei és irányzatai a Meidzsi-korban.
2. Költészeti reformok a Meidzsi-kortól, kiemelkedő költők irodalmi és irodalomelméleti tevékenysége 1945-ig.
3. Nacume Szószeki írói munkássága és fordítói tevékenysége; Mori Ógai és a történelmi regény. Nacume Sóseki és Mori Ógai recepciója Japánban és külföldön.
4. A Taisó-kor irodalmi irányzatai, kiemelkedő írói, írói csoportjai. Akutagava Rjúnoszuke, a Taisó-korszak irodalmának legkiemelkedőbb képviselője; recepciója Japánban és külföldön.
5. A modern drámai irodalom megszületése, modern színházi törekvések a Meidzsi-kortól 1945-ig. Drámai irodalom a 2. világháború után.
6. A háború előtt is publikáló nagy írók – Nagai Kafú, Siga Naoja, Tanizaki Dzsunicisiró, Dazai Oszamu – munkássága és recepciója a 2. világháború után Japánban és külföldön.
7. A 2. világháborút követő japán irodalom jellegzetességei; A háború utáni írói csoportok, a háborús élmények megjelenése az irodalomban; Az après-guerre csoport írói és az egzisztencializmus.
8. A japán szépség és folklór megjelenítése a japán irodalomban, a két Nobel-díjas japán író munkássága és recepciója Japánban és külföldön.
9. Kortárs japán irodalom, a nagy kortárs írók munkássága és recepciója Japánban és külföldön – Misima Jukio, Abe Kóbó, Inoue Jaszusi, Murakami Haruki stb.
10. Új irányzatok a japán lírában 1945 után.

• Ajánlott szakirodalom:

- Aston, W.G. (1899): *A History of Japanese Literature*. D. Appleton, N.Y.
- Beichman, Janine (2002): *Masaoka Shiki*. Kodansha Intl. Edition, 1986; Cheng & Tsui Edition,
- Bernáth-Orosz-Radek-Rác-Tőkei (2006): *Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés*. Bölcsész Konzorcium, Budapest.
- Blyth, R.H. (1981): *Haiku*. The Hokuseido Press Tokyo, Heian International, South S.F.
- Csikuma bunko, Csikuma shobó. A könyvsorozat vonatkozó kötetei.
- Erdős György (2009): *Érzések és utánérzések – Murakami Haruki írói világában*. in: Japanisztika konferenciák a Károli Gáspár Református Egyetemen 2007–2008, KRE pp. 169–185.
- *Gendai nihonbungaku*. Dai 2 kan, (2000) Meidzsi Soin
- Higginson, William J.: *The Haiku Seasons poetry of the natural word*. Kodansha 1996.
- Keene, Donald (1995-1997): *Nihonbungaku no rekisi kindai-gendaihen 1-9*. Csúó Kóronsa,
- Kenneth Yasuda (1991): *Haiku*. Charles and Tuttle Company. Tokyo

- Lewell, John (1993): *Modern Japanese Novelists, A Biographical Dictionary*. Kodansha,
- Marra, Michael F. (2010): *Essays on Japan*. Brill's Japanese Studies Library
- McKinlay, Megan (2000): "*Feminist Theory and Japanese Literature*." *Outskirts: feminisms along the edge* 8
<http://www.chloe.uwa.edu.au/outskirts/archive/volume6/mckinlay>
- Nakamura Micuo (1990): *Nihon no gendaisószecu*. Ivanami Sinso
- Nakamura Micuo (1992): *Nihon no kindaisószecu*. Ivanami Sinso
- Natsume Soseki (2009): *Theory of Literature and Other Critical Writings*. Columbia University Press
- Rimer, Thomas J. (1988): *A Reader's Guide to Japanese Literature*, Kodansha
- Scott Stokes, Henry (2001): *Misima Jukio élete és halála*. Szensár Kiadó
- *Sincsó nihonbungaku dzsiten*, (1988) Sincsósa
- *Sóva bungaku arubamu II.*, (1987) Sincsósa
- *Távol-keleti irodalmak: Japán irodalma*. Helikon, Bp. 1979. 1-2. sz.
- Terebess Ázsia E-Tár: <http://www.terebess.hu/keletkultinfo/index.html>
- Tsubouchi Shoyo: *Shōsetsu Shinzui* (The Essence of the Novel) (1885)
- Vihar Judit (2009): *A japán irodalomról dióhéjban* in: Farkas Ildikó szerk.: *Ismerjük meg Japánt, Bevezetés a japanisztika alapjaiba*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, pp.87-135.
- Vihar, J. (1995): *A japán irodalom rövid története*. Budapest, Tankönyvkiadó
- *Világirodalmi Lexikon* 1-17. (1994) Budapest, Akadémiai Kiadó
- *Valamint a tételekhez kapcsolódó írók, költők művei eredetiben, illetve magyar fordításban.*